

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Факультет №6

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики

ПОГОДЖЕНО

начальник управління превентивної
діяльності Головного управління
Національної поліції в Харківській
області полковник поліції

Сергій БІРБАСОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Перший проректор ХНУВС,
полковник поліції, доктор
юридичних наук, професор

Сергій БОРТНИК

ПРОГРАМА

навчальної адміністративної практики для студентів (слухачів) 2 курсу,
які здобувають вищу освіту за освітньою програмою першого рівня вищої
освіти

081 ПРАВО

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.
3. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, доцент Голуб Микола Володимирович.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор юридичних наук, с.н.с. Прокопенко О.Ю.
2. Професор кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Комзюк А.Т.

1. Загальні положення

Навчальна практика здобувачів вищої освіти Факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Організація та проведення практики здійснюється згідно із Законами України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року; «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року; Положенням «Про проведення практики здобувачів вищої освіти навчальних закладів вищої освіти України», затвердженим наказом Міністерства освіти України № 93 від 08 квітня 1993 року; Положенням «Про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів МВС України», затвердженим наказом МВС України № 621 від 27 червня 2013 року та «Положенням про організацію та проходження усіх видів практики студентами та слухачами магістратури ХНУВС» затвердженого Вченою радою ХНУВС 30.08.2019 р.

Навчальна практика для здобувачів вищої освіти другого курсу є невід'ємною складовою процесу підготовки спеціалістів у навчальних закладах вищої освіти і проводиться відповідно до навчального плану у четвертому семестрі протягом двох тижнів на базі органів державного управління.

Практика проводиться в одному з таких органів:

1. Національна поліція України;
2. Патрульна поліція України;
3. Адміністрація Державної прикордонної служби України;
4. Державна міграційна служба України;
5. Державна служба України з надзвичайних ситуацій;
6. Державна екологічна інспекція України;
7. Державна митна служба України;
8. Державна податкова служба України;
9. Державна фіскальна служба України;
10. Державна служба фінансового моніторингу України;
11. Державна інспекція архітектури та містобудування України;
12. Органи судової системи України;
13. Органи адвокатури України;
14. Органи прокуратури України;
15. Органи юстиції України;
16. На базі кафебри правоохоронної діяльності та поліціїсти факультету № 6 ХНУВС

Перелік баз проходження практики не є вичерпним. Здобувачі вищої освіти можуть самостійно обрати конкретний орган в правоохоронній сфері, в якому будуть проходити практику. Здобувачі вищої освіти, які не обрали місце проходження практики, розподіляються відповідно до кількості баз практики керівництвом факультету.

Навчальна практика проводиться з метою закріплення і поглиблення набутих здобувачами вищої освіти теоретичних знань з адміністративного права України, оволодіння сучасними методами, формами управлінської діяльності органів виконавчої влади, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх в практичній діяльності.

Завданнями практики є :

- з'ясування особливостей нормативного закріплення правового статусу відповідного органу;
- визначення завдань та функцій даного органу;
- визначення повноважень цього органу щодо управління підприємствами, установами, організаціями;
- ознайомлення з формами управлінської діяльності органу, визначення видів та особливостей прийняття і реалізації цим органом правових актів управління;
- ознайомлення з методами роботи органу, в тому числі щодо застосування заходів адміністративного примусу;
- ознайомлення з діяльністю органу щодо надання адміністративних послуг;
- з'ясування особливостей роботи з персоналом в даному органі.

2. Перелік умінь та навичок, які повинні набути здобувачі вищої освіти під час проходження практики

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні знати:

- порядок формування та організаційно-правові форми діяльності публічної адміністрації;
- процедуру реалізації прав і свобод громадян та способи їх захисту у сфері публічної влади;
- види адміністративних правопорушень і заходи юридичної відповідальності за їх вчинення;

вміти:

- грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію;
- визначити суть правової проблеми у сфері функціонування публічної адміністрації;
- правильно визначити основи правового регулювання відповідних адміністративних правовідносин;
- пропонувати шляхи вирішення окремих проблем правового регулювання;
- аргументовано висловити власну правову позицію з використанням посилань на нормативні акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру державних органів;
- вибрати правильний шлях захисту інтересів конкретного учасника адміністративних правовідносин;
- складати проекти процесуальних документів.

Програмні компетентності, які формуються при проходженні практики		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновації та характеризується невизначеністю умов і вимог	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2	Здатність застосовувати знання на практиці
	ЗК-3	Базові знання та розуміння предметної області та розуміння професії

	ЗК-5	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
	ЗК-6	Здатність до пошуку обробки та аналізу інформації з різних джерел
	ЗК-7	Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та професійній діяльності
	ЗК-8	Здатність провадити дослідницьку та інноваційну діяльність
	ЗК-9	Здатність дотримуватися заходів безпеки
	ЗК-10	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми
Фахові компетентності (ФК)	ФК-1	Здатність провадити професійну діяльність у повній відповідальності до закону
	ФК-2	Усвідомлення засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, фінансове право, господарське право тощо
	ФК-3	Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків
	ФК-4	Володіння юридичною термінологією та юридичною технікою, здатність правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації
	ФК-5	Здатність встановлювати особу злочинця, виявляти причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи щодо запобігання їй
	ФК-6	Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції
	ФК-7	Здатність діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури
	ФК-8	Здатність запобігати, виявляти, розкривати та розслідувати правопорушення
	ФК-9	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих компетентностей у професійній діяльності
	ФК-10	Здатність тлумачити нормативно-правові акти, робити кваліфіковані юридичні висновки і надавати консультації
	ФК-11	Здатність, у передбачених законах випадках, приймати рішення та процесуально їх

		оформлювати, процесуально супроводжувати досудове розслідування
	ФК-12	Здатність застосовувати методики розслідування окремих видів злочинів

3. Організаційно-методичні вказівки

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику у **підрозділах Національної поліції України** мають ознайомитися:

- із завданням, функціями та правовою основою діяльності поліції, про міжнародне співробітництво Національної поліції, взаємодія Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування;
- принципи діяльності Національної поліції України (верховенство права, дотримання прав і свобод людини, законність, відкритість та прозорість, взаємодія з населенням на засадах партнерства, політична нейтральність, безперервність);
- система Національної поліції та статус поліцейських (Центральний орган управління Національної поліції, територіальні органи Національної поліції), основні повноваження Міністра внутрішніх справ України у відносинах з поліцією, основні обов'язки поліцейського, види відповідальності поліцейських;
- повноваження Національної поліції України (основні повноваження, додаткові повноваження, повноваження у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення);
- поліцейські заходи: превентивні (перевірка документів особи, опитування особи, поверхнева перевірка, зупинення транспортного засобу, вимога залишити місце і обмеження доступу на визначену територію, обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю, проникнення до житла чи іншого володіння особи, поліцейське піклування), заходи примусу (фізичний вплив (сила), застосування спеціальних засобів, застосування вогнепальної зброї);
- добір на посаду поліцейського (призначення на посади, порядок призначення на посади, вимоги до кандидатів на службу в Національній поліції України);
- загальні засади проходження служби в Національній поліції України;
- громадський контроль Національної поліції України;
- соціальний захист поліцейських Національної поліції України.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику у **підрозділах Управління патрульної поліції в Харківській області** мають ознайомитися:

- із системою, завданнями і функціями Управління патрульної поліції в Харківській області, його структурними та територіальними підрозділами, правовими засадами їх діяльності, а також щодо здійснення таких завдань: забезпечення охорони громадського порядку та безпеки на маршрутах патрулювання, а також під час проведення масових заходів (масштабних та немасштабних);
- попередження і припинення правопорушень на вулицях та в інших громадських місцях, боротьба зі злочинністю;
- порядок прийняття заяв і повідомлень від громадян про правопорушення та

інші події, реагування працівників патрульної поліції на такі заяви та звернення, інформаційно-телекомунікаційна система «Цунамі» (завдання та функції системи, використання, ефективність);

порядок проведення та вимоги до проведення інструктажів патрульних нарядів перед заступанням на службу, додаткові інструктажі, посадові особи, які проводять інструктажі;

взаємодія із населенням на маршрутах патрулювання, шляхи комунікації, прийняття звернень, отримання інформації та оперативне реагування на неї;

дії наряду на місці події (правопорушення, яке містить склад злочину; правопорушення, яке не містить складу злочину, або звернення громадян; немасштабний масовий захід в тому числі і незапланований);

складання первинних матеріалів на місці події, види та вимоги до цих документів;

дії патрульної поліції при здійсненні заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;

порядок дій наряду при виїзді на ДТП, складання відповідних матеріалів;

забезпечення взаємодії нарядів під час несення служби;

контроль за несенням служби патрульними нарядами з боку керівників, види контролю, відповідальність за невиконання вимог посадових інструкцій щодо несення патрульної служби;

підведення підсумків несення служби патрульними нарядами, індивідуальне оцінювання роботи співробітників, прийняття рішень щодо зміни дислокації нарядів, аналіз оперативної обстановки на закріпленій території, прийняття рішень щодо удосконалення несення служби.

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **органах місцевого самоврядування**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів місцевого самоврядування та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів місцевого самоврядування щодо здійснення таких повноважень:

- у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку;

- у галузі бюджету, фінансів і цін;

- щодо управління комунальною власністю;

- у галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку;

- у галузі будівництва;

- у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту;

- у сфері регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища;

- у сфері соціального захисту населення;

- у галузі зовнішньоекономічної діяльності;

- у галузі оборонної роботи;

- щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою;

- у сфері реєстрації місця проживання фізичних осіб.

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **судах України**, мають

ознайомитися:

- з організацією діяльності суду, його функціями та структурою;
- з загальним положенням статусу судді (права та обов'язки судді, присяга судді);
- матеріальним та технічним забезпеченням канцелярії суду;
- з нормативно – правовою базою суду;
- із складанням судових повісток та повідомлень;
- з веденням журналу судового засідання, протоколу судового засідання;
- з порядком видачі судового наказу та виконавчого листа;
- приймає участь у відкритих судових засіданнях, в процесі чого вивчає діяльність судді, прокурора, захисника та інших учасників процесу

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **Державній судовій адміністрації**, мають ознайомитися:

- із статусом Державної судової адміністрації;
- з повноваженнями Державної судової адміністрації;
- права та обов'язки Голови Державної судової адміністрації;
- територіальні органи Державної судової адміністрації: територіальні управління, начальник територіального управління, структура та штатний розпис територіального управління.

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **Адміністрації Державної прикордонної служби України** мають ознайомитися:

- із основними завданнями, функціями та повноваженнями Державної прикордонної служби України;
- з діяльністю Державної прикордонної служби України щодо здійснення таких завдань:

охорона державного кордону України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах з метою недопущення незаконної зміни проходження його лінії, забезпечення дотримання режиму державного кордону та прикордонного режиму;

прикордонний контроль і пропуск через державний кордон України осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна;

охорона суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні та контроль за реалізацією прав і виконанням зобов'язань у цій зоні інших держав, українських та іноземних юридичних і фізичних осіб, міжнародних організацій;

ведення розвідувальної, інформаційно – аналітичної та оперативно – розшукової діяльності в інтересах забезпечення захисту державного кордону України;

участь у боротьбі з організованою злочинністю та протидія незаконній міграції на державному кордоні України;

охорона закордонних дипломатичних установ України.

Охорона кордону:

спільне (скоординоване) патрулювання;

основні завдання мобільних підрозділів;

діяльність дільничних інспекторів прикордонної служби;

громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону;

створення «інтелектуальної» системи охорони державного кордону.

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **органах Державної**

міграційної служби України, мають ознайомитися:

- із основними завданнями, функціями, правами Державної міграційної служби України;

- з діяльністю органів Державної міграційної служби України щодо здійснення таких завдань:

реалізація державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

здійснення у межах компетенції провадження з питань прийняття до громадянства України і про припинення громадянства України та подає відповідні документи на розгляд Комісії при Президентові України з питань громадянства, а також забезпечення виконання рішень Президента України з питань громадянства;

прийняття рішення про видачу дозволу на імміграцію, відмову в його видачі та скасування такого дозволу;

прийняття рішення про продовження (скорочення) строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, про добровільне повернення або примусове повернення іноземців та осіб без громадянства до країн їх громадянської належності або країн походження, звертання до судів з позовами про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства, здійснення заходів, пов'язаних з примусовим видворенням іноземців та осіб без громадянства з України;

виконання функції замовника з виготовлення та постачання бланків документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, і документів, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус, а також товарів, робіт і послуг для забезпечення створення і функціонування Єдиного державного демографічного реєстру;

збирання та аналізування інформації про наявність у країнах походження біженців та осіб, які потребують додаткового та тимчасового захисту в Україні, умов, за яких такий захист надається;

вживання у межах компетенції заходів для сприяння реалізації прав біженців та інших категорій мігрантів;

забезпечення функціонування пунктів тимчасового розміщення біженців та пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні;

контроль за дотриманням органами реєстрації законодавства з питань реєстрації місця проживання фізичних осіб;

розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю ДМС, її територіальних органів та територіальних підрозділів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління;

надання послуг з видачі засобів електронного цифрового підпису в установленому законодавством порядку;

надання адміністративних послуг;

оформлення, видача, обмін, пересилання, вилучення, повертання державі, знищення документів з безконтактним електронним носієм.

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо здійснення таких завдань:

- здійснення безпосереднього керівництва діяльністю єдиної державної системи цивільного захисту;

- здійснення заходів щодо створення, утримання та реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту, ведення їх обліку, забезпечення разом з відповідними органами та підрозділами цивільного захисту, місцевими держадміністраціями здійснення контролю за готовністю зазначених споруд до використання за призначенням;

- здійснення заходів щодо впровадження інженерно-технічних заходів цивільного захисту, підготовки пропозицій щодо віднесення населених пунктів та об'єктів національної економіки до груп (категорій) із цивільного захисту, надання на запити замовників вихідні дані та вимоги, необхідні для розроблення та планування таких заходів;

- здійснення заходів щодо радіаційного і хімічного захисту, координації та контролю здійснення заходів щодо захисту населення і територій у разі виникнення радіаційних аварій та надзвичайних ситуацій, пов'язаних із виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин;

- здійснення заходів з мінімізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних із технологічними терористичними проявами та іншими видами терористичної діяльності під час проведення антитерористичних операцій, а також проводить просвітницьку та практично-навчальну роботу з метою підготовки населення до дій в умовах вчинення терористичного акту;

- залучення підрозділів пошуково-рятувальних сил та аварійно-рятувальних служб центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та координує їх діяльність під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій державного і регіонального рівня, організовує проведення пошуково-рятувальних робіт та здійснює контроль за їх проведенням;

- організація та здійснення заходів з професійної підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту та психологічного захисту населення у разі загрози виникнення і виникнення надзвичайних ситуацій.

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **органах Державної екологічної інспекції України**, мають ознайомитися:

- із завданнями, функціями органів Державної екологічної інспекції України та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної екологічної інспекції України щодо здійснення таких завдань:

- узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробка пропозицій щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно – правових актів міністерств та в установленому порядку подіє їх Міністрові екології та природних ресурсів;

- державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами

виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами – нерезидентами вимог законодавства: а) про екологічну та радіаційну безпеку; б) про охорону земель, надр; в) про охорону, раціональне використання вод та відтворення водних ресурсів; г) про охорону атмосферного повітря; ґ) про охорону, захист, використання та відтворення лісів; д) про раціональне використання, відтворення і охорону об'єктів тваринного світу; е) про охорону, використання і відтворення риби та інших водних живих ресурсів; є) щодо наявності дозволів, лімітів та квот на спеціальне використання природних ресурсів, дотримання їх умов; ж) про охорону, утримання і використання зелених насаджень;

проведення перевірок із застосуванням інструментально – лабораторного контролю;

складання протоколів про адміністративні правопорушення та розглядання справи про адміністративне правопорушення, накладення адміністративних стягнень;

вживання відповідно до закону заходів щодо припинення самовільного користування надрами та забудови площ залягань корисних копалин з порушенням установленого порядку;

здійснення екологічного та радіологічного контролю товарів і транспортних засобів;

інформування громадськості про реалізацію державної політики з питань, що належать до компетенції Державної екологічної інспекції України.

Здобувачі вищої освіти , які проходять практику в **органах Державної митної служби України**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів Державної митної служби України та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної митної служби України щодо здійснення таких завдань:

забезпечення реалізації державної митної політики, зокрема забезпечення митної безпеки та захисту митних інтересів України і створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, збереження належного балансу між митним контролем і спрощенням законної торгівлі;

забезпечення реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи;

забезпечення та здійснення контролю за застосуванням митних режимів, цільовим використанням товарів, поміщених у відповідний митний режим;

впровадження спрощених митних процедур відповідно до законодавства та сприяння створення умов для полегшення торгівлі, сприяння транзиту та збільшення товарообігу;

надання дозволів на провадження митної брокерської діяльності, відкриття та експлуатацію митних складів, складів тимчасового зберігання, магазинів безмитної торгівлі;

забезпечення здійснення заходів офіційного контролю у формі попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон;

розробка сучасних технологій здійснення митного контролю та митного оформлення, впровадження нових видів технічних та спеціальних засобів митного контролю;

організація та забезпечення виконання територіальними органами митних формальностей відповідно до вимог законодавства з питань державної митної справи;

запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушенням митних правил на митній території України;

ведення митної статистики;

ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;

формування інформаційної політики Держмитслужби та територіальних органів, інформування суспільства про показники роботи;

співпраця з інститутами громадянського суспільства;

організація кінологічного забезпечення.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **органах Державної податкової служби України**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів Державної податкової служби України та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної податкової служби України щодо здійснення таких завдань:

- реалізація державної податкової політики;

- внесення на розгляд Міністра фінансів пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів;

- контроль за дотриманням вимог податкового законодавства щодо адміністрування єдиного внеску та законодавства з інших питань;

- контроль за правомірністю бюджетного відшкодування податку на додану вартість;

- реєстрація та облік платників податків, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, диференціація платників податків;

- ведення обліку податків, зборів, платежів;

- застосування до платників податків фінансові санкції за порушення вимог податкового законодавства;

- прийняття рішення про розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань та/або податкового боргу;

- забезпечення стягнення сум простроченої заборгованості суб'єктів господарювання перед державою за кредитами, залученими державою або під державні гарантії;

- здійснення контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, пального;

- сервісне обслуговування платників податків (адміністративні послуги);

- взаємодія та здійснення обміном інформації з органами державної влади та отримання інформації, документів і матеріалів від державних органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та їх посадових осіб, зокрема від органів, які забезпечують ведення відповідних державних реєстрів (кадастрів).

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **органах Державної фіскальної служби України**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів Державної фіскальної служби України та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної фіскальної служби України щодо здійснення таких завдань:

розробка форм податкових декларацій (розрахунків), звітності та інших документів;

здійснення адміністрування податків і зборів, митних та інших платежів, єдиного внеску в порядку, встановленому законом, забезпечення контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою їх нарахування та сплати до бюджету і відповідних позабюджетних фондів;

контроль за своєчасністю подання платниками податків та єдиного внеску передбаченої законом звітності, своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати податків і зборів, єдиного внеску, митних та інших платежів;

здійснення контролю за дотриманням податкового і митного законодавства, законодавства щодо трансфертного ціноутворення, законодавства щодо адміністрування єдиного внеску та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого законом покладено на ДФС;

здійснення обліку платників податків та єдиного внеску, осіб, які здійснюють операції з товарами, що перебувають під митним контролем, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

забезпечення ведення обліку податків і зборів, платежів;

організація роботи та здійснення контролю за проведенням роботи з відстрочення, розстрочення та реструктуризації грошових зобов'язань та/або податкового боргу, а також недоїмки із сплати єдиного внеску; прийняття рішення про розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань та/або податкового боргу та повідомлення Мінфіну про прийняті рішення про розстрочення або відстрочення грошових зобов'язань платників податків чи податкового боргу на строк, що виходить за межі одного бюджетного періоду та/або більше бюджетних років; організація в межах повноважень, передбачених законом, списання безнадійного податкового боргу та недоїмки із сплати єдиного внеску.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику **в органах Державної служби фінансового моніторингу України**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів Державної служби фінансового моніторингу України та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної служби фінансового моніторингу України щодо здійснення таких завдань:

проведення аналізу фінансових операцій, співпраця, взаємодія та інформаційний обмін з правоохоронними та іншими державними органами;

дослідження методів та фінансових схем легалізації (відмивання) доходів і фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, надання до правоохоронних та розвідувальних органів, згідно з компетенцією, узагальнених матеріалів;

удосконалення міжвідомчої взаємодії між органами державної влади – учасниками національної системи запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу;

забезпечення функціонування та розвитку єдиної інформаційної системи у

сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

участь у міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **органах Державної інспекції культурної спадщини України**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів Державної інспекції культурної спадщини України та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної інспекції культурної спадщини України щодо здійснення таких завдань:

- реалізація державної політики із здійснення контролю у сфері охорони культурної спадщини;

- здійснення контролю за додержанням вимог законодавства про охорону культурної спадщини;

- узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції;

- нагляд за виконанням робіт з дослідження, консервації, реабілітації, реставрації, ремонту, пристосування та музеєфікації пам'яток, об'єктів всесвітньої спадщини;

- забезпечення інформування громадськості про реалізацію державної політики з питань, що належать до компетенції Державної інспекції культурної спадщини України;

- контроль за паспортизацією нерухомих об'єктів культурної спадщини;

- прийняття рішень про накладення фінансових санкцій за порушення законодавства про охорону культурної спадщини;

- видача розпоряджень та приписів щодо охорони пам'яток національного значення, об'єктів всесвітньої спадщини, припинення робіт на них, їх територіях, в зонах охорони, буферних зонах, на охоронюваних археологічних територіях, в історичних ареалах населених місць, якщо такі роботи проводяться за відсутності затверджених або погоджених з відповідними органами охорони культурної спадщини програм та проектів, передбачених ЗУ «Про охорону культурної спадщини», без дозволів або з відхиленням від них.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **органах Державної інспекції архітектури та містобудування України**, мають ознайомитися:

- із завданнями і функціями органів Державної інспекції архітектури та містобудування України та правовими засадами їх діяльності;

- з діяльністю органів Державної інспекції архітектури та містобудування України щодо здійснення таких завдань:

- здійснення державного архітектурно – будівельного нагляду за дотриманням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил;

- проведення перевірок: відповідності виконання підготовчих та будівельних робіт вимогам будівельних норм, стандартів і правил; відповідності будівельних матеріалів, виробів і конструкцій; дотримання порядку обстеження та паспортизації об'єктів;

видання обов'язкових до виконання приписів щодо: усунення порушень вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності; зупинення підготовчих та будівельних робіт;

складання актів перевірок, протоколи про вчинення правопорушень, розгляд справ про правопорушення у сфері містобудівної діяльності та справи про адміністративні правопорушення із прийняттям відповідних рішень, накладення штрафів відповідно до закону;

забороняє за вмотивованим письмовим рішенням, експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, не прийнятих в експлуатацію.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **Органи судової системи України** мають ознайомитися:

- із системою, завданнями та функціями органів судової системи України;

- із правовими засадами діяльності органів судової системи та їх внутрішньоорганізаційною системою;

- з діяльністю органів судової системи України щодо здійснення таких завдань:

- розгляд судами цивільних, кримінальних, адміністративних, господарських справ, а також справ про адміністративні правопорушення;

- звернення судових рішень до виконання;

- здійснення контролю за виконанням судових рішень;

- здійснення судового контролю за законністю діяльності правоохоронних органів;

- із загальними та специфічними аспектами роботи:

- суддів (права та обов'язки судді як посадовою особи, його повноваження як учасника судового провадження певної категорії (адміністративного, кримінального, цивільного тощо), суддівська етика, особливості правового статусу суддів, які обіймають адміністративні посади у судах (голова суду та його заступники)

- присяжних (їх місія у відправленні правосуддя та їх правовий статус, порядок обрання присяжних);

- секретаря судового засідання (здійснення судових викликів і повідомлень;

- перевірка явки учасників судового процесу; забезпечення контролю за повним фіксуванням судового засідання технічними засобами і проведенням судового засідання в режимі відеоконференції; ведення протоколу судового засідання; забезпечує оформлення матеріалів справи та ін.);

- помічника судді (підбір актів законодавства та матеріалів судової практики, які необхідні для розгляду конкретної судової справи; попередня підготовці судових справ до розгляду, підготовка проектів судових рішень, запитів, листів, інших матеріалів, пов'язаних із розглядом конкретної справи та ін.);

- канцелярії суду, секретарів та старшого секретаря суду (первинний облік справ і матеріалів, розгляд яких передбачено процесуальним законодавством, заповнення обліково-статистичних карток в електронному

вигляді; зберігання судових справ та інших матеріалів; ведення номенклатурних справ суду; облік і забезпечення зберігання речових доказів; підготовка судових справ із скаргами, поданнями для надіслання до судів вищих інстанцій оформлення звернення судових рішень до виконання, контроль, одержання і приєднання до судових справ повідомлень про їх виконання та ін.;

консультанта суду (систематизація законодавства та судової практики, рішень Конституційного Суду України, облік та зберігання актів законодавства та судової практики; ведення контрольних кодексів; інформування працівників суду про зміни в чинному законодавстві України та судовій практиці судових органів вищого рівня; узагальнення роботи суду із звернення судових рішень до виконання; організація роботи бібліотеки суду, підбір літератури для працівників суду, координує роботу бібліотекаря суду; забезпечення роботи системи комплексного інформаційного забезпечення "Ліга" та ін.).

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **Органах адвокатури України** мають ознайомитися:

- із системою, завданнями та функціями органів адвокатури України;
- із загальними правовими та етичними засадами адвокатської діяльності в Україні;
- із загальними та специфічними аспектами правового статусу адвоката;
- із основними моментами та особливостями роботи адвоката щодо:
  - надання правової інформації, консультація і роз'яснень з правових питань, здійснення правового супроводу діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави;
  - складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру;
  - захисту прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення;
  - надання правової допомоги свідку у кримінальному провадженні;
  - представництва інтересів потерпілого під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;
  - представництва інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства, а також в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами;

представництва інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

надання правової допомоги під час виконання та відбування кримінальних покарань;

- із правовим статусом та професійними обов'язками помічника адвоката;

- із системою, принципами функціонування та завданнями адвокатського врядування.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **Органах прокуратури України** мають ознайомитися:

- із системою, завданнями та функціями органів прокуратури України;
- із загальними правовими та етичними засадами діяльності посадових осіб органів прокуратури України;

- із загальними питаннями та особливостями роботи прокурорів під час:

- підтримання державного обвинувачення в суді;

- представництва інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом України.

- здійснення нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;

- здійснення нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян;

- із специфікою роботи на адміністративних (управлінських) посадах в органах прокуратури України;

- із веденням діловодства в органах прокуратури;

- із основними засадами та формами здійснення взаємодії органів прокуратури з судовими та правоохоронними органами;

- із завданнями та формами координаційної роботи прокурорів.

Здобувачі вищої освіти, які проходять практику в **Органах юстиції України** мають ознайомитися:

- із системою, завданнями та функціями органів прокуратури України;
- із загальними правовими та етичними засадами діяльності посадових осіб органів юстиції України;

- із специфікою роботи:

- органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (сутнісний зміст та ключові засади, форми та порядок здійснення виконавчого провадження, документальний супровід останнього

тощо)

нотаріату (правовий статус нотаріуса, етичні засади його роботи, коло та специфіка здійснення нотаріальних дій, правила ведення нотаріального діловодства та ін.)

органів юстиції щодо здійснення реєстраційних процедур (актів цивільного стану, речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, обтяжень рухомого майна, юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців тощо).

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчальну практику на базі кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти факкультету № 6 ХНУВС, мають:

1. Закріпити свої знання щодо:

- законодавчих засад, принципів організації системи та здійснення діяльності окремих правоохоронних і судових органів України;
- правового статусу та професійної кар'єри працівників правоохоронних і судових органів;

2. Поглибити свої знання щодо:

- специфіки завдань та функцій окремих правоохоронних органів та їх територіальних і функціональних підрозділів;
- визначення юрисдикції окремих органів та підвідомчих їм справ (зокрема підвідомчість справ про адміністративні правопорушення);

3. Знати законодавчі засади, форми та методи практичного виконання завдань та функцій в окремих правоохоронних та судових органах:

- розуміти, які саме засоби та інструменти використовують відповідні правоохоронні та судові органи для виконання свого функціонального призначення;
- чітко знати законодавчі підстави, порядок та межі здійснення відповідними правоохоронними і судовими органами, а також їх посадовими особами своїх владних повноважень;
- вміти складати відповідні процесуальні документи.

4. Досягнення зазначених цілей практики в умовах її проходження на профільній кафедрі ЗВО забезпечується шляхом:

- проведення тематичних лекцій;
- проведення практичних занять із вирішення ситуаційних завдань та складання процесуальних документів;
- вивчення судової практики;
- ознайомлення із зарубіжним досвідом роботи правоохоронних та судових органів.

4. Права та обов'язки осіб, які беруть участь в організації, проведенні та проходженні практики

КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Зміст і послідовність практики визначається програмою, яка розробляється кафедрою правоохоронної діяльності та поліціїсти факкультету №6 Університету. Здобувачі вищої освіти проходять практику під керівництвом досвідчених

фахівців із числа професорсько-викладацького складу цієї кафедри, які призначаються наказом ректора. Безпосередній керівник практики від органу державного управління із числа його працівників визначається керівником цього органу.

Керівник практики від вищого навчального закладу повинен:

- забезпечити проведення перед відправкою здобувачів вищої освіти на практику інструктажу про порядок проходження практики, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програма, методичні рекомендації тощо), перелік яких встановлює навчальний заклад;
- повідомити здобувачів вищої освіти про форми звітності про результати практики, а саме вимоги до письмового звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовки доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечувати її проходження згідно з програмою;
- контролювати забезпечення нормальних умов праці здобувачів вищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- контролювати виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, організовувати ведення табеля відвідування студентами бази практики;
- у складі комісії приймати заліки з практики;
- подати завідувачу кафедрою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів вищої освіти.

ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ -ПРАКТИКАНТІВ

Здобувачі вищої освіти - практиканти мають право:

- ознайомлюватися із службовими та методичними документами в обсязі завдань, визначених програмою та їх індивідуальними планами;
- бути присутніми під час здійснення органом державного управління та його посадовими особами організаційних, контрольно-наглядових, юрисдикційних та інших управлінських заходів;
- користуватися технічними та іншими засобами, наявними у відповідному органі державного управління;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення практики.

Здобувачі вищої освіти -практиканти зобов'язані:

- відповідно до програми практики скласти індивідуальні плани її проходження та затвердити їх у керівників;
- виконувати передбачені програмою та індивідуальним планом завдання у повному обсязі й у встановлені строки;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку в органі державного управління, де проходить практика;
- брати участь у громадському житті колективу;
- регулярно звітувати керівнику практики про виконану роботу;
- перед закінченням практики скласти звіт за встановленою формою про виконання програми практики та індивідуального плану, який після прибуття з практики подати на кафедру правоохоронної діяльності та поліціїсти факультету №6.

Після завершення практики здобувачі вищої освіти складають звіт обсягом

до 5 сторінок, в якому відображаються зміст роботи, проведеної студентом на практиці, ступінь виконання програми та індивідуального плану, висновки про те, в якій мірі практика сприяла закріпленню і поглибленню теоретичних знань і набуттю практичних навичок. У звіті наводяться дані про даний орган (в якому районі розташований, матеріальна база, кількість відділів та підрозділів, тощо). Особливу увагу при його складанні необхідно приділяти аналізу труднощів, що виникали під час проходження практики, недоліків і упущень у її організації і проведенні. При складанні звіту здобувачі вищої освіти повинні висловити свої пропозиції та рекомендації щодо удосконалення організації та проведення практики.

Звіт підписується студентом-практикантом і затверджується керівником органу державного управління, в якому проводилась практика. До звіту додаються:

- 1) індивідуальний план проходження практики;
- 2) відзив (характеристика) про проходження практики студентом за підписом її керівника від органу державного управління;
- 3) управлінські документи (копії), які має зібрати студент: накази, рішення, приписи, розпорядження, подання, пропозиції про усунення причин та умов правопорушень, дозволи, ліцензії, сертифікати, акти, протоколи, постанови тощо.

6. Захист матеріалів практики та критерії його оцінювання

Матеріали практики захищаються студентом на заліку. Наказом ректора призначається комісія для прийняття заліку в складі керівників практики від вузу та викладачів кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики.

На засіданні комісії студент доповідає про проведenu ним роботу за час практики і викладає зміст свого звіту. Проходження практики комісія оцінює з урахуванням приєднаних до звіту документів, змісту усної відповіді студента, відзиву керівника практики.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики або одержали незадовільну оцінку, направляються для повторного проходження практики у вільний від навчання час.

7. Інформаційне та методичне забезпечення

Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/proekty%20standartiv%20vishcha%20osvita/2019/10/04/rekomendatsii-nakaz-1254-01102019.pdf>.

4. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com/>.

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.10.2019 р. № 1254.
URL: http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf.

8. Додатки

**ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

Студента факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх
справ

Іванова Івана Івановича

Місце проходження практики:

Харків 2023

Індивідуальний план проходження практики (щоденник)

[illegible]

ХАРАКТЕРИСТИКА

За період проходження практики **Іванов Іван Іванович** зарекомендував себе як сумлінний, чесний, відповідальний працівник.

Завдання для практики виконав у повному обсягові. Під час проходження практики активно займався

[illegible]

Загалом програму практики **Іванов Іван Іванович** виконав у повному обсягові та заслуговує на позитивну оцінку під час захисту матеріалів практики.

Керівник практики

Місце
для
гербової
печатки

управлінські документи (**копії**), які має зібрати студент: накази, рішення, приписи, розпорядження, подання, пропозиції про усунення причин та умов правопорушень, дозволи, ліцензії, сертифікати, акти, протоколи (про адміністративні правопорушення тощо), постанови (про накладення адміністративних стягнень) тощо.

Таких документів має бути не менше 5 зразків-копій.